

02

letnik 7

NOV-DEC 2010

KAZI

PRIMORSKI ŠTUDENTSKI UNIVERZITETNI ČASOPIS

RTU ZAKON

PREKERNO JE MODERNO – UJETNIKI MALEGA DELA

INTERVJU: SANDRA B. HRVATIN

ČISTA DESETKA IN BRUCOVANJE 2010

9 771854 020001

KAZALO

4	NAPOVEDNIK
6	(O)GLASNA DESKA
7	KAŽINOVA AKCIJA
12	ČISTA
DESETKA 2010	
17	BRUCOVANJE 2010
20	NAJ
INFORMIRANOST	
PREMAGA	
DISKRIMINIRANOST!	
22	BURJA NA ŠOFITI
24	PRISEGAM,
DA LAŽEM	
25	FACA MESECA –
TINA TRBIŽAN	
26	PLANET ŠTUDENT
NA PLANETU ZEMLJA	
27	ODPADKI:
SIMBIOZA ALI KAOS	
28	FOTOJOTA
30	PISMO IZ TUJINE
32	BREZ SLABE VESTI
34	KO VESELJE
ZAMENJA ŽALOST	
36	IZ NEKJE VMES
37	INTERVJU: SANDRA
B. HRVATIN	
41	OBALNA KRČMA
42	KOLUMNA –
MATIJA STEPIŠNIK	
43	KOLUMNA –
ANDREJ ČERNIC	
44	SVETOVNI
DAN ŠTUDENTOV	
45	POTOPIS – IRSKA
49	KJE SILVESTROVATI?
50	FOTOGRAFIRAJMO,
DA BOMO UBILI UMETNIKA	
51	OBIŠČI
52	PREBERI
53	POSLUŠAJ
54	POGLEJ
55	KAŽIN MESECA

MITJA TRETJAK,
vodja skupine
za medije ŠOUP

O skoraj svetem načelu novinarske objektivnosti bi lahko razpravljali v nedogled. Pravzaprav bi mu lahko posvetili ne le en *Kažin*, ampak cel letnik, čeprav dvomim, da bi zadevi sploh prišli do dna. Objektivnosti se namreč, paradoksalno, majo že temelji in pogosto se postavljajo dvomi o njenem dejanskem obstoju, morda, ker je tako večplastna, še zdaleč ne absolutna, in verjetno zato tako razvpita in hkrati toliko opevana. Predvsem pa je zaželena, oh, seveda, čeprav je tudi v

tem primeru njen pomen izkrivljen oziroma odvisen od avtorja besedila ali prispevka, bralca in interesov vseh vpletenih.

Vedno bolj sem prepričan, da novinarji objektivnost težko dosežejo. Pri svojem delu so sicer lahko korektni, recimo pri navajanju virov in upoštevanju različnih mnenj in pogledov, vendar predvsem takrat, ko o neki zadevi poročajo zgolj na informativni ravni. Avtorji člankov imajo namreč (in pogosto je temu treba dodati še – k sreči) svoje mnenje in če bi se strogo držali novinarskih načel, bi zagotovo bili objektivni, vendar že samo izbiranje tem znotraj uredništva lahko predstavlja prvega od mnogih subjektivnih filtrov, skozi katerega gredo zamisli, preden se spremenijo v članek.

Večkrat sem se vprašal, ali je lahko *Kažin* sploh objektivni.

Seveda ne. *Kažin* je pristranski, in sicer iz več razlogov.

Je študentski časopis, ki je in bo vedno opozarjal na vse študentske žulje in zagovarjal interese študentske populacije.

Pri pisanju tekstov, ki jih lahko vsak mesec preberete na teh straneh, avtorji s svojimi vrednotami, stališči in mnenji oblikujejo izbrane vsebine in s tem ponujajo en zorni kot.

Morda so včasih celo objektivni, vendar kompleksnejše kot so zadeve, o katerih pišejo, težje ostaja (prizadet) študentski pisec hladne krvi. Pogosto vam zato ponujamo *Kažinove* interpretacije, ki so sad večglavega uredništva, z željo in upanjem, da bo vsaj ena od njih blizu vaši.

Objektivnost je torej naš cilj, čeprav pogosto ni naš končni rezultat.

Kažin črpa svojo energijo iz mnenj študentov, zato vas vabimo, drage bralke in dragi bralci, da nas še naprej hvalite in gradate, da nam posredujete svoja mnenja in predloge, da bomo tudi z vašo pomočjo še naprej študentsko pokončni, študentsko kredibilni in študentsko načelni. Še naprej bomo študentsko objektivni.

**BREZ
SLABE
VESTI**

besedilo

MATJAŽ

KLJUN

NAHRANI.UM

V SVETU RAČUNALNIŠTVA SE VSAKO LETO POJAVI KAKŠNA NOVA PRILJUBLJENA BESEDA. SPOMNIMO SE NA PRIMER BESED BLOG, SOCIALNO MREŽENJE, SPLET 2.0. V ZADNJIH DVEH LETIH SE POJAVLJA BESEDA RAČUNALNIŠTVO V OBLAKU. V TAKI ALI DRUGAČNI OBLIKI GA UPORABLJA VEČINA UPORABNIKOV SPLETA (ČE NE VSI), A VEČINA NITI NE VE, KAJ RAČUNALNIŠTVO V OBLAKU POMENI. PREDEN SE LOTIMO POSAMEZNIH PRIMEROV, SI POGLEJMO RAZLAGO V ISLOVARJU: »RAČUNALNIŠTVO V OBLAKU JE SLOG RAČUNALNIŠTVA, PRI KATEREM SO DINAMIČNO RAZŠIRLJIVA IN POGOSTO VIRTUALIZIRANA RAČUNALNIŠKA SREDSTVA NA VOLJO KOT STORITEV PREK OMREŽJA.«

RAČUNALNIŠTVO V OBLAKU

Razlaga je precej suhoparna, zato jo bomo razložili bolj po domače. Računalništvo v oblaku je storitev, ki jo uporabljamo preko svetovnega spleta – na primer našo elektronsko pošto. Slednja je nekje v *oblaku* in odjemalec elektronske pošte (spletna stran, preko katere jo beremo) ravno tako. Kot uporabniki ne vemo točno, kje je naša pošta shranjena in kje točno se nahaja spletna stran, preko katere jo beremo. Vse, kar potrebujemo, je spletni naslov odjemalca (na primer www.hotmail.com, www.gmail.com, mail.yahoo.com ...). Odjemalec elektronske pošte v oblaku poskrbi, da nam le-to prikaže v oblaku. Vsi, ki imate elektronski naslov pri na primer Gmailu, ste lahko opazili, kako se je velikost poštnega predala večala od enega pa do sedmih gigabajtov. Pri Googlu so dodajali diskovje, pri čemer se mi, kot uporabniki, nisimo preveč obremenjevali s tem, kako, kaj, kdo in kje se je vse to dogajalo. Prednost take storitve je, da uporabniki ne potrebujemo dodatne programske opreme, ni nam potrebno skrbeti za diskovni prostor, arhiviranje in podobne reči, saj za vse to skrbi ponudnik storitve.

Omenjen primer spada v javno računalništvo v oblaku. Poleg javnih storitev v oblaku obstajajo še storitve, ki jih uporablja določena skupina (recimo podjetja, ki želijo deliti vire in s tem stroške), hibridno računalništvo v oblaku (kjer imamo mešanje javnih in zasebnih ponudnikov storitev) in zasebno računalništvo v oblaku. Take storitve obstajajo že od začetkov računalništva v 60-ih letih prejšnjega stoletja, a so v zadnjem desetletju s pomočjo vseprisotnega (v nekaterih bolj odljudenih krajih se s tem prilastkom ne bi strinjali) medmrežja in predvsem svetovnega spleta take storitve postale dostopne večini ljudi. Najpogostejša je torej uporaba *brezplačnih storitev*, kot so elektronska pošta, koledarji, diskovni prostor, pisarniški paketi, socialna omrežja ipd. Poglejmo si nekaj najpogosteje uporabljenih spletnih storitev. Pri vsaki skupini bomo omenili primere programov, a vedite, da je programov povsod veliko več. Namen tega članka seveda ni spisek vseh možnih storitev, temveč le prikazati, kaj vse je možno početi na spletu.

Elektronska pošta

Prednost spletnih odjemalcev je seveda dostopnost elektronske pošte preko vsakega računalnika (ali druge naprave), ki ima povezavo v splet. Vse več uporabnikov, vsaj v zasebnem življenju, uporablja le spletne poštno odjemalce. Omenili smo nekaj največjih, kot so Hotmail, Gmail in Yahoo! Mail. Ponudnikov je precej več in z malo brskanja lahko dobite vam primerne, če ga seveda še nimate. Študenti UP imate na voljo študentski elektronski naslov oblike ime.priimek@student.upr.si in svoj elektronski predal, ki je dosegljiv na www.student.upr.si.

Pisarniški programi

Med programi na spletu najdemo tudi pisarniške pakete. Kljub temu da smo še vedno navajeni uporabljati lokalno nameščene programe (MS Office, OpenOffice.org (sedaj tudi LibreOffice), KOffice, iWork), pridejo spletni paketi na svoj račun, ko moramo na primer pri izdelavi dokumentov sodelovati z drugimi uporabniki. Na spletu je na voljo precej pisarniških paketov, kot so Google Docs, Feng Office, ThinkFree Office and Zoho Office. Nekateri ponujajo združljivost s formati namiznih pisarniških paketov, drugi imajo svoje oblike zapisa dokumentov.

Urejevalniki slik

Spletni urejevalniki slik postajajo primerljivi namiznim programom. Če pri sebi nimamo programa za urejanje slik (delamo na primer na javnem računalniku), lahko spletni program pride precej prav. Primeri urejevalnikov slik (vektorskih in rasterskih) so Splashup, Aviary Phoenix, Sumopaint, Picknic, Pixlr in Adobe Photoshop Express.

Video urejevalniki

Primer video urejevalnika je na primer jaycut.com. Zanimiv program je tudi Screentoaster, s katerim lahko zajame-

mo (snemamo) dogajanje na namizju (če želimo na primer narediti video o uporabi določenega programa).

Diskovni prostor

Precej priljubljen je tudi diskovni prostor na spletu. Na voljo je denimo diskovni prostor, povezan z drugimi storitvami, kot je Google Docs. Vanj lahko namreč naložimo naše datoteke in dokumente ter ga uporabljamo kot arhiv. Obstajajo tudi bolj specifične storitve, kot so DropBox, Drop.io, Symplicity, Unison ..., ki podpirajo sinhronizacijo dela datotečne hierarhije. Slednja je tako dosegljiva preko različnih naprav in na vsaki od teh imamo zadnje različice datotek.

Veliko ljudi uporablja spletni diskovni prostor tudi za shranjevanje in objavljanje slik: Google Picasa, Flickr in Facebook.

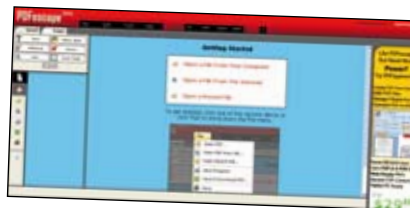

Spletna namizja

Na spletu se pojavljajo celo namizja, ki izgledajo tako kot namizja osebnih računalnikov z upravljalnikom datotek, s preprostim urejevalnikom besedil, kalkulatorjem in naborom preprostih igric. Dva primera sta EyeOS in FlyakiteOSX. Google razvija Chrome OS, ki sicer ni operacijski sistem v oblaku, a se bo opiral predvsem na storitve v oblaku.

Ostali programi

Obstaja še veliko drugih spletnih programov za različne namene. Ajaxanimator, ki omogoča izdelavo vsebin v Flash in PDFescape, je namenjen urejanju PDF dokumentov. Bubbl.us podpira izdelavo miselnih vzorcev, typewith.me pa omogoča skupno, hkratno pisanje besedila.

Računalništvo v oblaku je tukaj in se vse bolj širi, zato bomo omenili še nekaj slabosti. Prva je seveda naša zasebnost. Kot smo že povedali, večina uporabnikov uporablja »brezplačne storitve«. Zvezo smo dali v narekovaj, ker storitve namreč plačujemo z našimi podatki, ki jih ponudniki storitev pridobivajo z našo uporabo le-teh in jih nato uporabljajo za trženje ter prodajo drugim podjetjem. Naše podatke lahko celo dajo na voljo vladam, kot se je to zgodilo v ZDA, kjer so različni ponudniki dali na voljo podatke agenciji za nacionalno varnost. Druga nevarnost je ukinitve delovanja storitev. Takih primerov je kar nekaj, od katerih sta dva zelo odmevna: Google Wave sodelovalno ogrodje in Magnolia socialno zaznamovanje. Predstavljajte si samo, da jutri preneha delovati Facebook in vsi vaši stiki, slike ter drugi podatki gredo rakom žvižgat. Zadnja skrb je tudi legalna plat, saj se zakonodaja med državami razlikuje in storitve ali njihova vsebina lahko v nekaterih prekorachi mejo zakona (na srečo se s tem po večini ukvarjajo ponudniki storitev in ne uporabniki). Toliko o računalništvu v oblaku. Upamo, da vam bo pri študiju prišlo prav. Predvsem pa pazite, da skrbno varujete svoje podatke in delate varnostne kopije.